

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-87/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní umělecká škola Pardubice, Havlíčkova 925
Sídlo	Havlíčkova 925, 530 02 Pardubice
E-mail právnické osoby	zus.pce@seznam.cz
IČ	72566779
Identifikátor	691004226
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	MgA. Zdeněk Seidl
Zřizovatel	statutární město Pardubice
Místo inspekční činnosti	Havlíčkova 925, 530 02 Pardubice Sukova třída 1260, 530 02 Pardubice
Termín inspekční činnosti	29. únor, 1. a 2. březen 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění platných učebních dokumentů a školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (dále ŠVP ZUV) a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání (dále RVP ZUV).

Charakteristika

Základní umělecká škola Pardubice, Havlíčkova 925 (dále škola) vykonává činnost základní umělecké školy, svou kapacitou (1200 žáků) patří k největším svého druhu v kraji. Vzdělávání poskytuje ve čtyřech oborech, a to v hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém. Zabezpečeno je v přípravném a základním studiu I. a II. stupně, v případě zájmu jej škola umožňuje i dospělým zájemcům. Rodiče projevují o umělecké vzdělávání nadprůměrný zájem a možnosti školy jsou využity v maximální výši. Motivačním faktorem uchazečů o vzdělávání je nejen pestrá nabídka, ale také výsledky školy a povědomí veřejnosti o profesionalitě pedagogů. V době inspekční činnosti bylo ke vzdělávání přijato celkem 1156 žáků, hudební obor navštěvovalo 712, taneční 225, výtvarný 174 a literárně-dramatický 45. Z celkového počtu bylo 9 žáků s cizí státní příslušností. V hlavní budově (Havlíčkova 925) sídlí ředitelství školy, zázemí zde má výtvarný obor a převážná část výuky hudby. Pronajaté prostory na Sukově třídě v Pardubicích škola využívá pro taneční, hudební a literárně-dramatické vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Dlouholeté pedagogické, řídicí a umělecké zkušenosti ředitele umožňují škole stanovovat koncepční záměry v souladu s jejími rozvojovými potřebami a naplňovat je nejen ve zkvalitňování materiálních podmínek, ale i v dalších oblastech vzdělávání. Uplynulé období bylo kromě jiného spojeno s budováním odborně kvalifikovaného pedagogického sboru, upevňováním vzájemných vztahů, vytvářením příznivého klimatu ve škole a postupným uváděním ŠVP ZUV do vzdělávacího procesu. V realizaci těchto cílů, zajištění každodenní organizace a bezpečnosti žáků řediteli účinným způsobem napomáhají dva zástupci, kterým svěřil odpovědnost za jednotlivé obory i část povinností spojených např. s personálním zabezpečením provozu školy a vedením povinné dokumentace. Přímou pedagogickou činnost jim v souladu s právními předpisy snížil na 9 a 12 hodin týdně. Část pedagogicko-organizačních pravomocí mají i další vyučující prostřednictvím podpůrných poradních orgánů ředitele školy, jako jsou umělecká rada a předmětové komise. Rozdělení řídicích kompetencí je plně funkční, přispívá k bezproblémovému chodu školy a průběžné informovanosti všech pracovníků. Osobní kontakt a neformální setkávání vedení s pedagogy slouží především k okamžitému řešení případných problémů. Touto cestou se škole daří vytvářet vzájemnou důvěru a příznivé pracovní klima. Realizovaný ŠVP ZUV prošel od svého vzniku aktualizací a jeho kvalita se postupně zvyšuje. Obsahuje také všechny potřebné oblasti hodnocení a kontrolní mechanismy jsou k některým z nich vhodně nastaveny (např. materiální podmínky, celkové výsledky vzdělávání). Méně se dosud daří hodnotící nástroje využívat ke zjišťování informací o dalších oblastech vzdělávání, které jsou vyhodnocovány spíše nahodile na základě příležitostných podnětů a vnějších informací.

Vzdělávací proces zabezpečuje 65 pedagogů (celkem 37,5 úvazků, z toho 19 celých) s dlouholetými zkušenostmi, kratší dobou praxe i začínajících. Plně kvalifikovaných je 55 vyučujících, jeden splňuje podmínky pro udělení výjimky ze zákona o pedagogických pracovnících. Dvěma ředitel školy uznal splnění předpokladů odborné kvalifikace výkonem umělecké činnosti, sedm dalších si v současné době potřebné vzdělání doplňuje. Jedná se převážně o začínající pedagogy, jejichž uvádění probíhá zejména ve spolupráci se zkušenějšími kolegy i zpětnou vazbou ze strany vedení. Významnou součástí pedagogického sboru tvoří učitelé s částečným úvazkem, kteří v převážné míře pracují v profesionálních tělesech nebo působí na dalších uměleckých školách. Tato skutečnost pozitivně ovlivňuje specializaci výuky i nabídku jednotlivých studijních zaměření. Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků vytváří škola vhodné podmínky, jen někteří je však

využívají. Vyučující mají prostor k vlastní iniciativě, samostatnému plánování vzdělávacích akcí i účelnému využití samostudia. V prostorách školy také probíhají různorodé školicí akce, kterých se mohou učitelé zdarma účastnit. Část pedagogů přistupuje ke svému profesnímu rozvoji aktivně, účastní se interpretačních kurzů a oborově zaměřených seminářů. Jejich náplní je i využití moderních přístupů, které se jim následně daří uplatňovat ve vzdělávacím procesu. Jednání pedagogické rady probíhá pravidelně, slouží zejména k hodnocení výsledků žáků a řešení organizačních záležitostí. Méně zřejmá je však širší odborná diskuse k otázkám naplňování ŠVP ZUV a přenos nových informací ze vzdělávání.

Hlavní budova školy vytváří příznivé podmínky pro realizaci uměleckého vzdělávání, zajišťuje velmi dobré materiální zázemí s důrazem na ochranu zdraví žáků i jejich bezpečnost. Její vnitřní prostory (včetně koncertního sálu) jsou účelně a esteticky zařízeny. Práce žáků výtvarného oboru využité k výzdobě podporují celkový umělecký dojem z prostředí. Také vstupní prostory jsou vhodně uzpůsobeny všem, kdo zde tráví čas mezi vyučováním. Zřizovatel školy přispívá na potřebné investice a odpisy majetku, finančně podporuje činnost různorodých sdružení, která jsou při škole zřízena pro některé z tanečních či hudebních uskupení žáků. V uplynulém období škola mj. zaměřila svou pozornost na zabezpečení hlavní budovy a opravu suterénu, průběžně pořizuje nové hudební nástroje (zpravidla v nadprůměrné kvalitě), zajišťuje jejich opravy a údržbu. K vytvoření rovných příležitostí žákům také v případě potřeby napomáhá jejich zapůjčením. Pestrou šíří titulů mají vyučující k dispozici v odborné i žákovské knihovně jednotlivých oborů, také hudební fond, rozsah a kvalita notového materiálu a dalších didaktických pomůcek má velmi dobrou úroveň. Jednotlivé učebny jsou postupně vybavovány výpočetní, ozvučovací a zobrazovací technikou. Výtvarné ateliery včetně potřebného zázemí svým uspořádáním a šíří vybavení umožňují realizaci různorodých vzdělávacích záměrů, pouze pracovní stoly a židle svou výškou nerespektují antropometrické potřeby žáků. Estetická úroveň prostor v budově na Sukově třídě je o něco nižší a svědčí o delším období užívání. Samotné učebny včetně tanečních sálů a třídy literárně-dramatického oboru jsou však vybaveny kvalitními pomůckami (zejména hudebními nástroji) a umožňují realizaci uměleckého vzdělávání v plném rozsahu. Pro prezentaci výsledků žáků škola v této budově rovněž využívá koncertního zázemí pardubické konzervatoře a *Komorní filharmonie Pardubice*.

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Základní umělecké vzdělávání je v přípravném studiu, v 1. až 4. ročnících I. a II. stupně realizováno podle ŠVP ZUV, v ostatních ročnících probíhá podle platných učebních dokumentů pro základní umělecké školy. Organizace vzdělávání umožňuje propojení individuálních, skupinových i kolektivních forem výuky a využívá přirozených oborových souvislostí, což se nejvíce odráží ve společně organizovaných kulturních akcích. Systematické plánování a rozpracování konkrétních záměrů se zohledněním individuálních dispozic a vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků probíhá zejména v hudebním oboru. Většinou vyučující se při přípravě vzdělávací nabídky daří směřovat ke všem kompetencím stanoveným RVP ZUV, což zpravidla napomáhá k jejich rovnoměrnému získávání ve vzdělávacím procesu.

Pedagogický styl a způsob komunikace uplatněný v hudebním oboru vytvářel příjemné a tvůrčí prostředí založené na vzájemné spolupráci. Partnerský přístup směřoval ke společnému cíli poznávání podstaty všech oblastí umění. Obsahová náplň kolektivní i skupinové výuky, náročnost teoretických požadavků a prostředky k upevňování potřebných manuálních návyků vedly k získání základních dovedností potřebných

pro rozvoj kompetencí k učení a řešení problému. Individuální výuka podporovala přirozenou zvědavost a psychickou stabilitu žáků. Obsahovala nejen klasické, ale i moderní pedagogické přístupy podpořené téměř vždy názornou ukázkou představující možný ideální cíl. Výběr instruktivní literatury a procvičování technicky obtížných úseků aktivizovalo soustředění žáků, upevňovalo jejich rytmické citění, intonaci, fixaci prstokladových kombinací apod. Ve vhodných situacích výuka směřovala k praktickému využívání znalostí z hudebně-teoretických disciplín. Přesto, že výběr repertoáru zpravidla iniciovali vyučující, nebyla opomenuta možnost konečné volby žáků z několika navržených skladeb přiměřené obtížnosti a úrovně. Méně jasně se však v průběhu vzdělávání dařilo definovat stanovené cíle, proto bylo celkové i dílčí hodnocení využito spíše nahodile. Také důraz na průběžnou sebekontrolu zaměřenou na odhalování chyb a samostatné získávání informací k rozvíjení vlastního uměleckého potenciálu nebyly vždy jeho součástí.

Výuka tance zohledňovala úroveň a věkové složení jednotlivých skupin žáků, přispívala k rozvoji jejich pohybových dovedností, prostorové orientace, hudebního a rytmického citění. Osobní zapojení pedagoga, názorné předvedení spolu s individuální podporou přispívaly k dosažení stanovených cílů. Převažující pozitivní zpětná vazba navozovala příznivé psychosociální klima a partnerskou pracovní atmosféru. Organizace výuky napomáhala k postupnému získávání povědomí o kondičních a uvolňovacích technikách souvisejících s tanečním uměním. Upřednostněné vzdělávací přístupy byly využity zejména k nácvičování a opakování jednotlivých kroků, jejich variací a zvyšování kvality pohybu celého těla. Upevňování tanečních formací částečně přispívalo k rozvoji kooperativních dovedností žáků, dílčím způsobem také směřovalo k rozšiřování jejich kulturního povědomí. K hlubší podpoře jejich sociálních dovedností však chybělo zařazení vlastního i vzájemného hodnocení, také cílené využití tvůrčích schopností žáků nebylo součástí vzdělávání. Výuku naopak obohacovala klavírní korepetice i kvalitní a vhodně volený hudební doprovod o různorodé inspirativní prvky a emocionální podněty.

Výukové lekce výtvarného oboru směřovaly k rozvoji plošného i prostorového vnímání, jemné motoriky, představivosti a základních dovedností při práci s běžnými druhy materiálů. Splnění stanovených cílů bylo podpořeno výkladem spojeným s daným výtvarným problémem, způsobem jeho zpracování a uvedením kulturně-historických souvislostí. Jednotné zadání výtvarných technik i prostředků k vyjádření představ žáků však nepočítalo se zohledněním jejich individuálních vzdělávacích potřeb, výtvarného typu, osobního tempa a zaměření. Pedagogický styl byl v navštívených lekcích rozdílný. Tam, kde se projevoval vstřícností a podporou, navozoval příznivé psychosociální klima a partnerskou pracovní atmosféru. Zpětná vazba a pomoc žákům ze strany vyučujících napomáhala ke zvládnutí náročnějších technických postupů i k seznamování s vlastnostmi užitého materiálu. Částečně se dařilo využít i vzájemné hodnocení, což posilovalo jejich sebedůvěru.

Vzdělávání v literárně-dramatickém oboru bylo spojeno s pestrou škálou vhodně volených činností a jejich střídáním v přiměřeně dlouhých časových úsecích. Výběr aktivit rovnoměrně podporoval rozvoj všech kompetencí stanovených v RVP ZUV. Výuka směřovala k volbě a využití rozmanitých vyjadřovacích a výrazových prostředků, rozšiřování běžné i nadstavbové slovní zásoby, práci s rekvizitou, inscenací a dramatickým ztvárněním vlastního námětu aj., nechyběla různorodá jazyková cvičení. Tvůrčí atmosféru a motivaci žáků podporovalo zařazení činností spojených s jejich aktivní účastí, pohybem a improvizací. Partnerské klima a přiměřená zpětná vazba ze strany pedagoga vytvářely příznivé podmínky pro získávání nových dovedností formou nápodoby, nechybělo vedení žáků ke vzájemné pomoci, spolupráci i cílenému hodnocení.

Průběh vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům má očekávanou úroveň.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Výsledky žáků škola zjišťuje evaluačními nástroji, které se opírají o hodnocení jejich znalostí a dovedností při individuální, skupinové i kolektivní výuce, kvalitu prezentace na různých společenských akcích a výstavách. Zákonní zástupci jsou s nimi seznamováni zejména osobním kontaktem s vyučujícími, v hudebním oboru při interních vystoupeních, veřejných koncertech a prostřednictvím žakovských knížek. Nedílnou součástí sledování dosahování kompetencí stanovených RVP ZUV je i úspěšnost žáků při domácích a zahraničních uměleckých soutěžích a přijímacím řízení na střední a vysoké umělecké nebo pedagogické školy. Škola je v těchto oblastech velmi úspěšná a napříč všemi obory dosahuje nadprůměrných výsledků. Spolupráce s místními, regionálními i zahraničními partnery účinně posiluje efektivitu vzdělávacího procesu. Velmi dobré vztahy má škola se svým zřizovatelem, který podporuje její zapojení do rozličných kulturních akcí a vytváří tak prostor pro smysluplné provázání vzdělávání s činností různých organizací města. Vedle těchto partnerských vazeb je funkční také spolupráce jednotlivých oborů s mateřskými, základními a středními školami v místě a přilehlém okolí. Významným nástrojem v rozvoji osobnosti žáků je i realizace společných uměleckých projektů s místní konzervatoří a komorní filharmonií. Bohaté jsou také mezinárodní aktivity školy (partnerství, koncertní turné v Maroku, Mexiku, Argentíně, Číně, Austrálii a dalších zemích), což přispívá k prezentaci nabytých dovedností žáků i jejich seznamování s odlišnými kulturami a jazyky. V rámci těchto vazeb je škola také hostitelem řady zahraničních mladých umělců a pořadatelem či partnerem domácích i mezinárodních soutěží.

Instrumentální znalosti i dovednosti žáků hudebního oboru jsou na odpovídající úrovni, v některých případech jejich výkony překračují běžný standard a směřují ke studiu na dalších uměleckých školách. Přiměřeným způsobem pracují s intonací, dynamikou, vhodnou artikulací, frázováním, agogikou a uplatňují sluchovou sebekontrolu. Při hře na nástroj využívají běžné technické prvky, získané návyky a dovednosti v oblasti správného držení těla, koordinace potřebných gest a orientace na nástroji. Hudebně-teoretické znalosti sice odpovídají ročníkovým požadavkům hudební nauky, ale v určitých situacích se projevuje menší provázanost mezi jejími požadavky a potřebami instrumentální výuky. Žáci otevřeně komunikují, zpravidla jsou také schopni vyjádřit své postoje v obecné i odborné rovině. Méně samostatní jsou dosud v získávání informací rozšiřujících jejich hudební a kulturní rozhled.

Dobrých výsledků dosahují žáci tanečního oboru v oblasti umělecké komunikace. Zvládají základní i náročnější prvky klasického i lidového tance, chápou jejich podstatu a propojují je do složitějších krokových variací. Dokáží vyjádřit charakter hudby, reagovat na rytmické a výrazové rozdíly vybrané skladby, jejich hudebně pohybové cítění je na požadované úrovni. I mladší žáci se orientují v prostoru a úměrně svým dovednostem odhadují jeho možnosti. Postupně získávají povědomí o relaxačních, kondičních či uvolňovacích technikách souvisejících s tanečním uměním. Starší přirozeně uplatňují své kooperativní dovednosti, svým odpovědným a aktivním přístupem napomáhají ke splnění vzdělávacích cílů. Ne vždy se jim však daří obohacovat výuku o vlastní nápady, uplatňovat svou tvořivost a vyjadřovat vlastní názory.

Žáci výtvarného oboru mají představu o výsledku a kvalitě provedení, dokáží si stanovit dílčí cíle a přiměřenou dobu se soustředit. Znají podstatné vlastnosti užitého materiálu, zvládají základní činnosti související s jeho zpracováním, na odpovídající úrovni je jejich jemná motorika. Starší mají přiměřené znalosti z oblasti výtvarné kultury a umí je využít v historickém kontextu. Vytčených cílů jsou schopni dosáhnout samostatně či s dílčí

individuální podporou. K sobě navzájem se chovají ohleduplně a přátelsky, ve vztahu k dospělým respektují společenská pravidla.

Velmi dobrých výsledků dosahují žáci literárně-dramatického oboru. Samostatně a tvořivě pracují s dějovou linkou, slovně, s využitím gest a pohybového ztvárnění dokáží vystihnout myšlenku a obohacovat své herecké etudy ve všech jazykových rovinách. Přiměřeným způsobem využívají vhodné rekvizity k dokreslení dramatického záměru. Činnosti postavené na vzájemné spolupráci zvládají s pozitivním přístupem, vzájemným respektem a přirozenou snahou o zdárné dokončení úkolu.

Výsledky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Závěry

Zásadní klady

- *pestré formy spolupráce napomáhající k obohacení vzdělávací nabídky, rozšiřování kulturního povědomí žáků a prezentaci jejich výsledků,*
- *zapojení školy do rozmanité škály veřejných akcí posilujících její dobré jméno,*
- *konstruktivní řízení školy postavené na efektivním rozdělení kompetencí a dlouhodobě jasně stanovených prioritách,*
- *prostorové a materiální podmínky pro výuku v hlavním sídle školy a stálá podpora zřizovatele,*
- *pedagogický sbor s podílem aktivních profesionálních umělců obohacujících vzdělávání o své znalosti a zkušenosti.*

Návrhy na zlepšení (udržení) stavu

- *více využívat hodnotící procesy ke zjišťování a zkvalitňování výsledků vzdělávání ve všech oblastech, motivovat pedagogický sbor k vyšší spoluúčasti na systematickém získávání objektivních informací,*
- *nadále věnovat zvýšenou pozornost vzdělávacímu procesu, důsledně aplikovat účinné pedagogické přístupy vedoucí k individualizaci vzdělávání a všem kompetencím stanoveným v RVP ZUV,*
- *profesní předpoklady vyučujících prohlubovat cíleným dalším vzděláváním a podporovat jejich odbornou diskusi k různým formám naplňování ŠVP ZUV,*
- *podle možností zvyšovat úroveň využívaných prostor v budově na Sukově třídě.*

Hodnocení vývoje

- *Škola je aktivní v zapojení do kulturního života v rámci regionálních, národních i širších partnerských vazeb. Prezentuje touto cestou výsledky žáků a posiluje své dobré jméno.*
- *Funkční spolupráce se zřizovatelem a převažující kvalitní podmínky jsou dobrým předpokladem pro zvyšování úrovně uměleckého vzdělávání.*

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina školy s účinností od 1. ledna 2014
2. Rozhodnutí o zápisu změny v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. července 2012, čj. MSMT-25731/2012-25

3. Jmenování do funkce ředitele základní umělecké školy s účinností od 1. července 1991
4. Potvrzení ve funkci ředitele základní umělecké školy s účinností od 1. července 2012
5. Školní matrika (příhlášky k základnímu uměleckému vzdělávání, katalogové listy všech oborů, protokoly o komisionálních zkouškách) – školní rok 2015/2016
6. Rozvrh hodin pro školní rok 2015/2016
7. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku – školní rok 2014/2015 a 2015/2016
8. Třídní knihy pro kolektivní výuku – školní rok 2014/2015 a 2015/2016
9. Výkazy třídních knih a Výkazy žáků a vyučovaných hodin – školní rok 2015/2016
10. Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání platný od 1. září 2012
11. Školní řád s účinností od 1. července 2012
12. Organizační řád ze dne 1. července 2012
13. Kniha úrazů vedená od 1. září 2015
14. Směrnice pro bezpečnost a ochranu zdraví žáků (včetně osnovy poučení žáků) ze dne 1. září 2004
15. Doklady o dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
16. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2015/2016
17. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní rok 2014/2015 a 2015/2016
18. Hodnoticí dokumentace školy – školní rok 2014/2015

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu/na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ivana Bečková, školní inspektorka

Mgr. Ivana Bečková v. r.

Mgr. Jiří Bečka, odborník – umělecké vzdělávání

Mgr. Jiří Bečka v. r.

PhDr. Richard Šafařík, odborník – umělecké vzdělávání

PhDr. Richard Šafařík v. r.

V Pardubicích dne 21. března 2016

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

MgA. Zdeněk Seidl, ředitel školy

MgA. Zdeněk Seidl v. r.

V Pardubicích dne 24. března 2016